

6. Trauksmes celšanas likums. URL: <https://likumi.lv/ta/id/302465-trauksmes-celsanas-likums>.

7. Знаєте про випадки корупції і хочете розповісти про них? URL: <https://http://vykryvachi.trudovi.org/article/vstup-ta-meta-tsogo-posibnyka>.

8. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки: Закон України від від 14 жовтня 2014 року № 1699-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699>.

9. Про Антикорупційну стратегію на 2018-2020 роки: Проект Закону України від 26.04.2018 № 8324. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/JH6F800A?an=332>.

САВЧУК

Тетяна Іванівна,

старший викладач кафедри криміналістики

та судової експертології факультету №1

Харківського національного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УМОВАХ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Незмінний вектор європейського розвитку України потребує значних змін в різних сферах діяльності. Однак на шляху таких змін в нашій державі досить часто стають різного роду корупційні прояви. Навіть окремі реформи, що повинні забезпечити євроінтеграцію містять в собі корупційну складову.

Корупція не лише становить загрозу розвитку держави та стабільності й безпеці суспільства, а й сприяє підризу її демократичних інститутів та цінностей. Поширення корупції має вкрай негативний вплив на формування і діяльність органів державної влади, підриває довіру громадян до них, зводить нанівець принцип верховенства права та руйнує засади моралі та почуття справедливості в суспільстві, а також підриває авторитет України на міжнародній арені, створюючи тим самим безпосередню загрозу національній безпеці [1, с. 213].

Ефективна протидія корупції в Україні, крім наявності відповідної політичної волі, вимагає належного законодавчого забезпечення, формування ефективної системи державних органів, забезпечення належного координування напрацювання та реалізації антикорупційної політики, заходів запобігання корупції, а також її подолання [2, с. 150].

Основними заходами протидії корупції та здійснення антикорупційного контролю є: 1) спостереження за поведінкою, службовими контактами державних службовців тощо; 2) періодичне вивчення документів щодо діяльності державного службовця за певний період; 3) визначення кола посадових

осіб та громадян, з якими державний службовець з корисливих мотивів контактує в процесі роботи, встановлення осіб, з якими такі контакти здійснюються систематично; 4) проведення співбесід із державним службовцем, його керівником та іншими працівниками органу виконавчої влади з певного кола питань; 5) проведення планових перевірок діяльності державного службовця, оцінка законності та обґрунтованості його дій; 6) аналіз даних оперативного, статистичного та інших видів обліку; 7) моніторинг конкретних управлінських процедур, прийняття рішень, у зв'язку з якими найчастіше вчиняються корупційні правопорушення, поведінки посадових осіб, які відіграють певну роль у прийнятті таких рішень [2, с. 154].

На нормативно-правовому рівні засади боротьби із корупцією закладені у Стратегії сталого розвитку "Україна – 2020". Метою вказаної стратегії є впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі. Одним із векторів стратегії розвитку є вектор безпеки, який передбачає проведення антикорупційної реформи.

Основною метою антикорупційної реформи є суттєве зменшення корупції в Україні, зменшення втрат державного бюджету та бізнесу через корупційну діяльність, а також підвищення позицій України у міжнародних рейтингах, що оцінюють рівень корупції. Це буде досягнуто завдяки належній реалізації нової Антикорупційної стратегії та успішному впровадженню нових антикорупційних механізмів. Серед них – декларування майнового стану публічних службовців, запобігання та врегулювання конфліктів інтересів, перевірка доброчесності службовців та моніторинг їхнього способу життя. Подолання політичної корупції вимагає докорінної реформи системи політичного фінансування. Важливим є використання новітніх технологій, зокрема для забезпечення державою доступу до інформації у формі «відкритих даних» [3]. На даний час в Україні створено значну кількість державних органів, які покликані забезпечувати профілактику та протидію корупційним проявам. Однак не забезпечено на належному рівні процедуру їх діяльності, що має стати першочерговим завданням законодавця. Крім того, з метою протидії корупції робляться спроби розширити коло осіб, які зобов'язані декларувати своє майно та доходи і навіть розглядаються питання загального декларування всього населення, що на думку законодавця повинно зменшити рівень тіньової економіки.

Таким чином, сьогодні профілактика, запобігання та протидія будь-яким корупційним правопорушенням залишаються першочерговим завданням в Україні. Вітчизняний законодавець охопив поняттям «корупційне правопорушення» кримінальний та адміністративний прояв протиправної поведінки посадової особи органу державної влади та особи якій делеговані державницькі функції, в тому числі боротьбу з корупцією, за умови що об'єктивна і суб'єктивна сторони дії, або бездіяльності характеризуються отриманням неправомірної вигоди посадовою особою, або пов'язаними з нею особами. Так, Закон України «Про запобігання корупції» в статті 1 визначає,

що за вчинення корупційного правопорушення встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність [4].

Одними із найнебезпечніших корупційних правопорушень є корупційні злочини. Слід погодитися із О.В. Шемякіним, який вважає, що структура протидії корупційній злочинності містить три комплекси (напрями) різноаспектних зусиль суспільства та держави, спрямованих на стримання корупційної злочинності в соціально допустимих межах: 1) запобігання корупції як соціальному явищу; 2) запобігання вчиненню корупційних злочинів; 3) кримінально-правове реагування на вчинені корупційні злочини [5, с. 17].

Однак крім формальної протидії корупції шляхом нормативно-правового регулювання даного явища, та заходів, спрямованих на його запобігання, ще повинні здійснюватися кроки до підвищення рівня життя населення. Адже в окремих випадках причиною корупційних правопорушень стає низький рівень життєдіяльності населення та невпевненість людини у своєму майбутньому. Тому поряд з антикорупційною реформою повинні здійснюватися дієві економічні реформи, які будуть усувати такі негативні явища.

Очевидно, що протидія корупції є одним із пріоритетних напрямків діяльності державних органів різних рівнів, та полягає у проведенні різноаспектних заходів за різними напрямками. Звісно найбільшу шкоду для держави та суспільства наносять кримінально-карані корупційні прояви, тому саме на них повинні бути спрямовані основні заходи протидії. Успішність такої боротьби сприятиме розвитку демократичної, правової та економічно стабільної держави, яка стане гідним партнером для європейського співтовариства.

Бібліографічні посилання:

1. Скулиш Є. Прояви корупції у сучасних умовах. *Право України*. 2010. № 11. С. 213-227.
2. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження / керівник авт. кол. доц. І.О. Ревак. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 220 с.
3. Про Стратегію сталого розвитку "Україна – 2020": Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
4. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 49. Ст. 2056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
5. Шемякін О.В. Протидія і запобігання корупційним злочинам у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. К., 2013. 19 с.